

SAARTJE

OF
EEN WONDER VAN GODS GENADE

Door P. Los Gzn.

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2002

VOORWOORD.

Van de grote Godsdaden te spreken en de wonderen van de Almachtige, zo in de natuur als in de genade, te vermelden, is een profijtelijk werk, profijtelijk voor de verteller, maar ook voor degene, die er van hoort. De dagen, die wij beleven, kenmerken zich door de toeneming van het ongelooft niet alleen, maar ook door het openlijk uitspreken van en het pleiten vóór bet ongelooft.

Geen wonder, dat dan ook veelal de wonderen Gods worden weggeredeneerd; en waar men zich stoot aan die mededelingen en de waarheid daarvan in twijfel trekt, daar wordt de waarheid bevestigd van wat de grijze Simeon zei, toen hij het Kindeke Jezus in zijn lichamelijke armen, zowel als in de armen zijns geloofs droeg: „*Deze wordt gezet tot een val*”, enz.

Wie door genade jaren op de kruisweg heeft gewandeld en daarbij een opmerkzaam hart mocht ontvangen, kan, als hij teruggeleid wordt, vele van die wonderen uit eigen en andere ervaring verhalen, en de liefhebbers des Heeren kunnen daarin groot behagen scheppen, omdat het niet anders kan uitlopen dan tot ere Gods.

In dit boekje worden wij bepaald bij een gebeurtenis, die voor enige jaren plaats had. Moge de Heere het nog gebruiken als slijk tot opening van blinde zielsogen, is de hartelijke wens van

DE UITGEVER

HOOFDSTUK I.

In de huiskamer.

SAARTJE! Saartje! kindlief, wat moet er toch van je worden? Het is al wereld bij je, wat er aan is. Heb je dan nooit eens een ogenblikje van ernst? Kind! al ben je jong, je leven is zo kort en onzeker".

„Och, moeder! wat komt u toch altijd met die lastige praatjes. Ik ben immers nog jong genoeg om aan die dingen te denken, en als ik eens een vrolijk liedje zing, dan word ik dadelijk bestraft".

„Als je dan zingen wilt, zing dan een Psalm; dat hoor ik graag, maar die ijdele liedjes wil ik niet horen".

„U weet niet eens wat ik gezongen heb, en u veroordeelt het, zonder dat je er mee bekend bent wat het is. Ik zong deze regels:

*Al wat jong en braaf is, zingt:
Zingen is de lust van 't leven.*

Is dat nu zo ijdel moeder?"

„Och, kind! ik zou 't wel anders willen, maar ik kan je niet bekeren; dat moet de Heere doen. Maar ik heb verdriet van je".

„Maar, moe! waar doe ik u dan verdriet mee? Kijk eens rond in huis, of het er niet overal even netjes uitziet, en in onze kleren zult gij geen enkel scheurtje vinden".

„Nee, mijn kind! wat dat betreft, ben je te prijzen, maar hoe goed dat ook is, zo zijn het geen dingen, die voor de eeuwigheid gelden".

„Maar, moeder! ik kan toch me zelf niet bekeren".

„Zeg liever, dat je je niet wilt bekeren, want je weigert de middelen te gebruiken. Wat heb ik het al dikwijls begeerd, dat je Zondags met mij mee zou gaan, maar ik heb er je nog niet toe kunnen krijgen".

„Nu, dan zal ik morgen met u meegaan: ik wil u dan niet langer verdriet aandoen. Maar ik zeg niet alle Zondagen, hoor! Die prediker, bij wie u gaat, heeft niet eens gestudeerd".

„Ik geloof, kind! dat hij op de beste hogeschool gestudeerd heeft".

„Hou nu maar op, moeder! ik zal morgen met u gaan".

Dit gesprek had plaats in de huiskamer van het huis, waar de heer R. zijn zaken dreef en met zijn vrouw en 24-jarige dochter Saartje als gegoede burgers leefden. De man leefde alleen voor zijn zaken, en, tot grote smart van zijn vrouw, wilde hij niets weten van God of Zijn gebod. Geen wonder, dat Saartje zich aan de zijde van haar vader schaarde, en hoe lief zij haar moeder had, zo was ze toch afkerig van haar ernstige gevoelens. Juffrouw R. was de Heere zeer vrezende en beminde een bevindelijke prediking, waarom ze geregeld een bijeenkomst bijwoonde, waar geen geleerde, maar een van God geroepene het Woord verkondigde. Het waren dus niet vele edelen en machtigen, die onder dat gehoor opkwamen; vandaar dan ook, dat degenen, die daar vergaderden, veel smaad van de wereld hadden te lijden.

Het was Zondagmorgen. De moeder was, als naar gewoonte, bijtijds gereed en zat, met haar Psalmboek voor haar, te wachten op haar dochter, die beloofd had mee te zullen gaan; doch toen het tijd was, kwam Saartje ongekleed binnen en zei; Moeder! ik kan niet klaarkomen; ik zal vanavond met u gaan". De moeder zuchtte en ging

heen; doch onder de prediking werd haar ziel zó getroost en verkwikt, dat alle pakken haar waren ontvallen.

s'Avonds ging Saartje met haar moeder mee, en bij het terugkomen zei ze, dat zij het niet mooi vond, dat moeder alles van haar aan die man verteld had, waarop deze antwoordde: „Kind! ik heb hem in het geheel niet gesproken en heb dus niets kunnen vertellen”.

Saartje was die avond, tegen haar gewoonte, stil en afgetrokken en ging vroeg naar bed, „want”, zei ze „ik heb zo'n hoofdpijn; het was ook zo benauwd in dat kerkje”.

De volgende morgen kwam ze met rode ogen naar beneden en zei, dat ze niet had kunnen slapen. „De prediker”, zei zij, „heeft mij zó benauwd gemaakt, dat ik er voor bedank, om er ooit weer naar toe te gaan. Ik zou zodoende al mijn genot verliezen en een onrustig leven krijgen, en, moeder! daar heb ik geen zin in”.

Saartje had juist gezegd, dat ze er nooit weer naar toe zou gaan; ze is er ook nooit meer geweest.

De indrukken waren, zoals het scheen, spoedig uitgedoofd. Zij gaf zich nog veel meer dan vroeger aan luidruchtige vrolijkheid over en bleef dus hetzelfde wereldgezinde Saartje.

Later zullen wij horen hoe het met haar gegaan is.

HOOFDSTUK II.

Kruis en smart.

De genoemde prediker was op zekere morgen op zijn kamer in de eenzaamheid. Hij zat met het hoofd in de hand, strak voor zich uitziende, en 't was zichtbaar, dat hij in droevige stemming verkeerde. Wat de reden was van zijn treurigheid? De nood was hem van de Heere opgelegd om het Evangelie te prediken, en zijn enige begeerte in deze was om dienstbaar te zijn aan de uitbreiding van Gods Koninkrijk. Geldelijk voordeel zocht hij niet, integendeel, hij had er van het tijdelijke veel voor over, en werkende met zijn eigen handen, kon hij met vrijmoedigheid met de Apostel zeggen: „*Ik heb niet het uwe gezocht, maar u*”.

Maar waren dat dan redenen om er zo treurig bij neer te zitten? Wel neen, zeker niet! maar prediken is een hoogst moeilijk en geen gemakkelijk werk.

Misschien zal de een of ander zeggen: „Dat strijdt tegen elkander;” en toch is het zo. Voor een prediker, die een sterk geheugen heeft en na het lezen van de een of andere predikatie die van buiten kent, is 't gemakkelijk; hij kan zichzelf best helpen en is dan ook altijd klaar. Maar als een prediker afhangt van de invloeden van Gods Geest, dan is het prediken een zeer moeilijk werk wanneer die invloeden niet worden ondervonden; als echter de Geest in de raderen is, dan ook gaat het zeer makkelijk. Dat was een der redenen van treurigheid bij de prediker. Eigenlijk was de prediker wat voorbarig; hij had het opdat ogenblik nog niet nodig, dewijl er nog twee dagen moesten verlopen voordat preektijd dáár was.

Maar er was nog een andere reden. Hij ondervond zóveel vijandschap en zag zó weinig vrucht op zijn werk, dat hij het wel eens had willen opgeven. Was hij dan nog voor geen enkele ziel het middel geweest? Dat wist hij wel beter; het was zo maar een

vlaag van moedeloosheid. Een weinigje geduld maar en hij is zo moedig als een jonge leeuw.

Er werd op de kamerdeur geklopt; een juffrouw, een oude bekende, die tot zijn geestelijke familie behoorde, kwam binnen. Het gelaat van de prediker verhelderde een weinig, want zij, die daar in zijn kamer kwam, was er één, die ondervonden had dat zij nu eens in Gethsémané en dan weer op Thabor was. Nu, mensen van dezelfde soort kunnen het best met elkander vinden, en de arme is het liefst des armen metgezel.

Juffrouw H. had een bijzondere boodschap. Zij deelde mee, dat ze daar zo-even kwam uit het huis van de heer R. en dat Saartje sinds enige dagen door zo'n een hevige ziekte was aangetast, dat de dokter de schouders had opgehaald.

Dat is nu al vier dagen, zei ze, dat het arme meisje het zo benauwd heeft en hevige pijn lijdt. Haar moeder staat te wenen bij het ziekbed en is meer bezorgd voor de ziel dan voor het lichaam van haar kind.

Toen ik zo-even bij haar was, trok Saartje mij tot zich en fluisterde mij in, of ik eens naar u toe wilde gaan, om u te vragen of u eens bij haar wilt komen, daar ze zo'n grote begeerte naar u had; en", zo eindigde juffrouw H. „nu heb ik mijn boodschap gedaan". Na het vernemen van die boodschap fronste de prediker het voorhoofd en zei: „Ja, ja, als de dood in 't gezicht is, dan worden de mensen bang en dan zouden ze de slip van een Joodse man willen aangrijpen, om te beproeven of die hem ook in de hemel zou kunnen smokkelen. Je weet, juffrouw!- zo vervolgde hij, „dat Saartje in haar gezonde dagen niets van mijn prediking heeft willen weten en wat zou ze nu aan mij hebben? Bovendien, ik ben ook de geschikte man niet om daarheen te gaan; wat zou ik moeten zeggen?

Ik zou vrezen, dat ik niet getrouw was, en als ik dat van de Heere gemaakt werd, dan denk ik, dat ik alweer blakende vijandschap zou ontmoeten".

„Dat weet je niet", zei juffrouw H.: „de Heere is machtig om u getrouw te maken en ook om uw woorden te zegenen".

„O! dat de Heere machtig is, dat weet ik, maar de vraag is, of ik er wel toe geroepen ben".

„Als je daaraan twijfelt, zeg dan de Koning de dienst maar op, hoe eer hoe beter".

„Och, mijn lieve mens, je komt nog smart tot mijn smart toevoegen. Ik ben een ledig vat, en ik moet ronduit zeggen dat ik niets weet, niets heb, niets kan, en, wat het ergste is, dat ik niets wil dat goed is".

„Nu ledig, en straks vol, nietwaar? U hebt wel eens gezegd, dat het u gebeurd is, dat u met een vol vat bent gekomen, om water uit de fontein te scheppen en dat u leeg kon heengaan; maar op een andere tijd, als u naar de notenhof ging, om vruchten te plukken met een korfje zonder bodem, dat u in het heengaan zóveel had, dat u het nauwelijks dragen kon".

„Dat was toen. En al moet ik dat toestemmen, zo is het maar in de beschouwing; ik ben er niet, lieve juffrouw, ik ben er niet".

„Nu, de Heere kan er u brengen. Ik heb mijn boodschap gedaan".

Met deze woorden nam juffrouw H. afscheid en vertrok.

Slaan wij nog even een blik in het huisgezin van de heer R. Op zekere nacht was Saartje door een hevige benauwdheid op de borst aangetast; ze kon bijna geen ademhalen en het leek alsof ze stikken zou. Toen de dokter kwam, gaf hij de bedroefde ouders niet veel troost. De vader liep als een dwaze heen en weer; het was zichtbaar, dat hij geen hulp had, waar hij in tijd van nood toevlucht kon zoeken. En de moeder? Haar ganse ziel was één gebed.

En Saartje? Zij sprak niet, maar uit de benauwde borst hoorde de moeder gedurig deze zucht: „Och, Heere!”

Na het gebeurde, dat we vroeger mededeelden, met betrekking tot het horen van de prediking op zekere Zondagavond door Saartje, was ze nu eens stil en in zichzelf gekeerd, dan weer luidruchtig en vrolijk, en de moeder dacht, dat zij door die vrolijkheid haar geweten tot zwijgen zocht te brengen. Zij deed echter of ze niets merkte, maar dacht wel eens: „Zou een kind van zoveel gebed kunnen verloren gaan?” De toestand van de zieke was gevaarlijk en de benauwdheden, die soms wel een kwartier aaneen duurden, waren van die aard dat de dood vaak nabij scheen, hoewel de dokter zei, dat er voor liet ogenblik nog geen vrees voor was.

En de prediker? Voldeed hij aan het gedane verzoek van Saartje? Neen, hij bleef op zijn kamer en ging niet naar de zieke.

„Dat is af te keuren”.

Dat is 't ook: die man moest het zelf bekennen.

Wij hopen later te horen hoe de zaken afliepen.

HOOFDSTUK III.

De schemering.

Het was Maandagmorgen. De prediker zat weer op zijn kamer. De fronsels waren van het voorhoofd weggevaagd, en zijn gelaat tekende vrede en blijdschap.

Vanwaar die verandering? Die het vatten kan zal weten dat de toestanden van Gods kinderen zeer afwisselend zijn. Nu eens staat de thermometer onder nul, en dikwijls, op het onverwachts, is de rijzing van het kwik zei snel, dat het bloedwarm tekent.

De Zaterdag was in dezelfde droevige stemming voorbij gegaan. De prediker had weer, evenals de vorige dag, dezelfde uitnodiging van Saartje ontvangen, maar had weer niet aan haar verzoek voldaan.

Toen de dag des Heeren was aangebroken, was hij even bezwaard, en toen hij opging naar de plaats des gebeds en de kansel beklom, was er nog geen verandering. Maar de man had wel eens uitgedrukt, dat er medicijnen in de preekstoel waren, en hij zou zulks bij vernieuwing ondervinden.

Reeds onder zijn gebed kwam er opening; de lucht klaarde op, en onder zijn prediking was hij zó levendig gesteld, dat zijn hoorders moesten getuigen dat de Heere in het midden was.

En toen de Maandag was aangebroken, ondervond hij nog de zoetigheid van de vorige dag. Zo maakte hij zich gereed om uit te gaan en verliet spoedig zijn woning, zich spoedende naar die van Saartje.

Toen hij even weg was, kwam juffrouw H. met de boodschap dat Saartje had gezegd dat hij wel gelijk had dat hij haar niet bezocht, want dat zij in haar gezonde dagen hem steeds ontweken had wanneer hij een bezoek bij haar moeder bracht.

Hij vond Saartje nog in dezelfde gevaarlijke toestand, hoewel de benauwdheid op dat ogenblik niet zo hevig was, zodat ze zachtjes kon spreken. Zij deelde, zo het de prediker voorkwam, in alle oprechtheid mee hoe ze van tijd tot tijd, tengevolge van de gesprekken haar moeder, hevige priemen in de consciëntie had gehad, doch deze door haar vrolijkheid en dartelheid weer spoedig had verdoofd; maar dat, toen ze voor die enkele maal met haar moeder was meegegaan om hem te horen, zij zulk een slag in

haar binnenste had gekregen, die ze wel gepoogd had als naar gewoonte te herstellen, doch dat het haar niet geholpen had, en hoe vrolijker ze zich aanstelde, hoe benauwder ze werd.

Daarop vroeg haar de prediker, of ze ook zeggen kon van welke aard die slag was en wat er de oorzaak van was.

„Ja", zei Saartje, „dat zal ik u zeggen. De woorden van uw tekst staan steeds als vlammend schrift vóór mij. Ze waren deze: *„Die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem"*.

„En waar werd je toen bevreesd voor?"

„Ik zag, dat ik geheel mijn leven de Zoon ongehoorzaam was geweest, en ik geloofde dat het waarheid was wat ik uit uw mond hoorde".

Hier werd haar stem door hevig snikken afgebroken, terwijl zij onder een vloed van tranen zei: „En nu weet ik, dat de vreselijke en ontzaglijke toorn van een Heilig en Rechtvaardig God op mij rust en dat ik voor eeuwig verloren ga. Ik lijd veel in mijn lichaam, doch dat is maar een klein sprankje van hetgeen ik lijd in mijn ziel en van wat ik rechtvaardig eeuwig in de hel zal lijden".

„Welnu, mijn kind! wanneer je overtuiging zaligmakend is, dan zal er zeker verlossing op volgen. Maar als de dood in het zicht is, dan is men allicht bevreesd, wetend dat de ziel voor de rechtvaardige Rechter verschijnen zal".

„Voor de dood ben ik niet bang, maar het is de toorn Gods die op mij drukt".

„Maar Saartje je bent nog in het heden der genade; de Heere zou nog in ontferming op je kunnen neerzien".

„Dat de Heere dat zou kunnen doen, dat geloof ik, maar of Hij het doen zal, dat geloof ik niet, want ik heb uit uw mond gehoord, dat de Heere geen enkele zonde ongestraft vergeven kan".

„Dat is ook zo; dat kan de Heere niet, aan Zijn recht moet voldaan worden; maar weet je dan niet dat Hij gezegd heeft: *„Al waren uw zonden rood als scharlaken, Ik zal ze witter maken dan sneeuw?"*

„Ja maar, dat is voor mij niet. Mijn zonden reiken tot aan de hemel, en ik heb altijd de duivel en de wereld gediend".

„Maar weet je dan niet *dat er nog een middel is, om van de toorn Gods verlost te worden en wederom tot genade te komen?"*

„Zou er dan voor mij óók een middel wezen??"

En hier begon de prediker haar te verkondigen dat God de Vader Zijn eniggeboren Zoon in de wereld had gezonden, opdat diegenen, die vermoeid en beladen waren vanwege hun zonden; die gebogen gingen onder de last van Gods toorn en de toevlucht tot Hem mochten nemen, genade zouden vinden in Zijn heilige ogen.

„Maar zou er wel ooit zulk een zondares zijn geweest als ik??"

„Al waren je zonden zo hoog als de hemel en zo diep als de zee, dan is het bloed van de Heere Jezus, dat Hij op Golgotha gestort heeft, voldoende om die zonden uit te delgen, zodat ze wel gezocht, maar niet zullen gevonden worden".

„Maar ach, de toorn Gods! de toorn Gods!"

Saartje de Heere Jezus heeft de ganse last des toorns op Zich genomen en die gedragen voor allen, die in oprechtheid tot Hem komen".

„Heeft de Heere Jezus dat waarlijk gedaan? Maar dan toch zeker voor degenen, die beter zijn dan ik!"

„Nee, nee, niet voor hen, die beter zijn, maar voor de allerergsten is nog raad; want, o Saartje! de Heere Jezus is zo vriendelijk, en met open armen ontvangt Hij zondaars, die, verlegen en verslagen, niet anders dan genade begeren".

Saartje zweeg; zij vouwde de handen, en een vriendelijk lachje speelde om haar jeugdige mond. Haar moeder stond van verre, zodat ze alles had kunnen horen, en 't was alsof er een straal van hoop op haar zachte trekken schemerde.

„Willen wij samen eens tot de Heere Jezus gaan, zo vroeg de prediker Dit scheen Saartje zeer aangenaam, en de man deed zoals hij gevraagd had. En toen het „Amen" door hem werd uitgesproken, werd dat „Amen" luid door Saartje herhaald.

„Komt u nog eens spoedig weer?" zo vroeg Saartje, en na een toestemmend antwoord op deze vraag vertrok de prediker.

En bij het heengaan vroeg de moeder: „Wat denkt u van mijn kind?" Waarop hij antwoordde: „Wij hebben, lieve juffrouw, altijd voorzichtigheid nodig, om niet te haastig te zijn; want ziekbedbekeringsen zijn wel eens bedriegelijk. Nochtans zou ik zo zeggen: ik zie de schemering van de dageraad. hoewel ik mij zou kunnen bedriegen. Een ding moet ik u raden: laat alleen ontdekte christenen bij haar, en nog beter is 't, om haar maar met de Heere alleen te laten. Die kan het werk alleen wel af, als het Hem behaagt.

De prediker ging heen met blijdschap in het hard, dat de Heere Zijn woord gezegend had, zodat het hem nieuwe moed gaf om het werk, dat de Heere hem op zijn hand had gezet. En om blijmoedig door te gaan, in de hoop om voortaan nog meer winst te doen voor het Rijk van zijn Koning.

HOOFDSTUK IV.

De volle dag.

Toen de prediker de zieke had verlaten, lag Saartje ge ruime tijd zonder zich te laten horen. De moeder zag alleen dat ze nu en dan haar lippen verroerde, welke beweging soms door pijnlijke trekken op haar gelaat werd afgewisseld. Volgens de raad van de prediker liet haar moeder haar stil liggen; zijn woorden bij het heengaan gesproken: „De Heere kan het werk alléén wel af!" waren haar in het hart gevallen.

Toen de volgende morgen de dokter kwam en naar de toestand van de zieke onderzocht, zei ze: „Dokter! ik ga sterven en ik ben nog niet bekeerd; ik moet voor God verschijnen, Die ik vertoornd heb".

„Saartje! je moet je daarover niet naar maken; je zou je ziekte verergeren, en je weet het immers wel: God is liefde".

„Ja dokter, dat weet ik, maar ik weet óók dat God heilig en rechtvaardig is en dat Hij geen enkele zonde ongestraft vergeven kan".

„Wel kind, wat praat jij over zonde? Je bent altijd een onberispelijk meisje geweest".

„Ja, misschien voor de wereld, maar niet voor God".

„Nu kind, zet die nare gedachten maar uit je hoofd; wij zullen je wel zien op te knappen".

„Neen, dokter! dat geloof ik niet; maar als mijn ziel maar geborgen was, dan zou ik er niets tegen hebben om te sterven".

„Wij komen hier alleen Saartje voor je lichaam; over die dingen moet je maar met andere mensen praten. Maar boven alles moet ik je aanraden je zo stil en rustig mogelijk te houden".

Toen de dokter de kamer verliet en de moeder hem vroeg wat hij van de zieke dacht, zei hij dat er altijd hoop was zolang er leven is; waarop de moeder zei: „Dokter! wees zo goed om mij niets te verbergen; ik ben op het ergste voorbereid; vlei mij dus niet

met haar herstel, wanneer gij denkt dat het einde de dood zal wezen, hoewel ik weet dat bij God alle dingen mogelijk zijn".

„Lieve juffrouw, als je dat verlangt, zal ik het u wel zeggen, maar hou het stil voor de zieke; het zou haar geen goed doen. Er is voor uw kind geen kruid gewassen, hoewel het nog wel enige weken, misschien maanden duren kan. Ik verwacht dat er inwendige krampen, vooral in de longvleugels, bij zullen komen. Maar je moet daarom de moed nog niet helemaal opgeven; wij hebben krachtige medicijnen voorgeschreven en ik blijf nog altijd hopen dat die gunstig zullen werken".

„Dokter, u spreekt jezelf tegen. Geen kruid voor mijn kind gewassen, en dan toch nog hoop?"

„Nu, wij zullen doen wat wij kunnen".

Daarop verliet de dokter dit klaaghuis, want dat was het. De vader kon door droefheid zijn werk niet meer doen, want Saartje was zijn afgod. De moeder zuchtte en bad en was meer bekommerd over de ziel dan over het lichaam van haar kind. En Saartje? Zij was in een treurige toestand, want zij leed grote smarten en haar ziel was niet gered, ze was bekommerd over haar zonden en riep uit dat het rechtvaardig was, indien zij voor eeuwig moest verloren gaan.

Er zijn echter mensen, die het met Salomo eens zijn, *dat het beter is in het klaaghuis dan in het huis der maaltijden*. Zo dacht ook onze prediker. Hij bezocht gedurig de jeugdige kranke en waar hij bij zijn eerste bezoek de schemering meende te zien, daar bleek het dat hij zich niet had bedrogen en hoe die later plaats maakte voor de volle dag.

Dagen achtereen had Saartje in hevige zielsangsten doorgebracht, steeds roepende om genade en geen recht. Wanneer echter de predikant bij haar kwam, was het alsof ze zich verlicht gevoelde, als ze voor hem haar ganse hart ontlastte en niets achterhield van hetgeen bij haar omging, terwijl uit die mededelingen duidelijk bleek dat het haar niet te doen was om van de hel verlost te worden, maar om in de Heere Jezus te worden geborgen.

Zo kwamen er haar dikwijls woorden voor die haar wel verkwikten, maar als ze dan dit mededeelde, liet ze er op volgen: „Maar ik heb de Heere Jezus nog niet".

Op zekere morgen, dat haar moeder aan haar bed kwam, zei ze, luider dan ze gewoonlijk sprak: „O, moederlief! wat heb ik een heerlijke nacht gehad".

„Hebt ge zo gerust geslapen, kind?"

„Nee, dat was het niet; ik ben de gehele nacht wakker geweest, maar toen ik zo in overdenkingen lag over mijn afgelegd leven, hoe ik vier en twintig jaren lang niets anders dan zonde had gedaan en hoe ik de tijdelijke en eeuwige straffen rechtvaardig verdiend had, toen werd ik bepaald bij het lijden en sterven van de Heere Jezus, hoe Hij van de Vader was gezonden, om voor schuldige zondaren als Borg en Middelaar Zichzelf op te offeren, als het Lam, dat de zonde der wereld wegneemt. En toen mijn smekingen tot die dierbare Persoon opgingen, was het mij alsof mij een helder licht omscheen en een vriendelijke stem, zoals ik nog nooit gehoord had, tot mij zei: „*Ik heb de pers alléén getreden, en dat voor u*".

Het was net alsof ik in een andere wereld was en ik was bang om in slaap te vallen, vrezende dat ik het zou kwijt raken; en nu heb ik nog een kwartier geslapen, en het is mij nu nog zo levendig"

Maar, mijn lieve! hebt je zo'n een vriendelijk bezoek gehad? Zou de Heere mijn gebed verhoord hebben?"

„Maar zou ik het mij niet kunnen verbeelden? Maar nee, 't is geen verbeelding; het was de stem van de Heere Jezus zelf".

Dit alles werd gesproken onder hevige smarten, doch tijdens haar ziekte, die vier maanden duurde, heeft ze geen enkele klacht geuit.

Toen in de namiddag haar zielevriend aan haar sponde kwam, mocht zij het gebeurde met levendigheid mededelen, er bij voegende, dat met niet minder kracht die dag de woorden tot haar ziel waren gesproken: „*Ik delg uwe overtredingen uit als een nevel en uwe zonden als ene wolk*”.

„Doch”, zei zij, „het was alsof er toen iemand bij mij stond, die met een barse stem tot mij zei: „Verbeeldt je maar niets, dat staat niet eens in de Bijbel”.

„Of het in de Bijbel staat? Dat zal ik u laten horen”. En hierop las de prediker overluid het 44e hoofdstuk van de Profeet Jesaja, en toen was er geen einde aan 't roepen van Saartje: „Ja, dat aan mij; - *water gieten op de dorstigen en stromen op het droge!*”

En met luide stem loofde en prees zij de Heere, die dat grote wonder aan haar gedaan had.

Wij kunnen niet meedelen al de liefelijke woorden die tijdens haar ziekte uit haar mond kwamen, en de zalige ogenblikken die de prediker aan haar sponde doorbracht. Haar leger was een predikstoel; al haar vroegere vriendinnen moesten bij haar komen, en de een zowel als de andere werd getrouw door haar gewaarschuwd voor de eeuwigheid. Niet het minst richtte ze haar woorden tot haar vader, die dikwijls vreesde bij haar te komen.

De benauwdheden en smarten waren voor de omstanders bijna niet om aan te zien, doch geen enkele klacht kwam over haar lippen, en als er waren die haar beklagden, dan zei ze: „Je moet mij niet beklagen; het zijn maar de overblijfsels; mijn Zaligmaker heeft het zwaarste voor mij gedragen”.

Toen haar einde naderde en de prediker haar weer bezocht, werd door de hevige kramp haar rechter arm bijna geheel krom getrokken, toen zei ze: „Met die arm kan ik de Heere niet meer loven, maar toch nog met deze”, en nu stak ze haar linkerarm in de hoogte, uitroepende: „Gij, Heere Jezus Gij alleen hebt het gedaan; Gij hebt al mijn zonden in Uw lichaam en ziel gedragen op het hout”.

Acht dagen vóór haar dood geraakte ze in hevige zielsangsten. Nog een laatste pijl van de aartsvijand was deze:

„Gij hebt u alles maar verbeeld, want gij zijt niet uitverkoren”. Uren achtereen werd zij hevig gefolterd en bleek het ook dáár, dat noch de vriendelijke toespraken en terechtwijzingen, noch de letter van het Woord de ziel uit die strikken kunnen verlossen, maar dat Hij alleen daartoe bij machte is, die Zijn Woord te allen tijde zal bevestigen

„*Zonder Mij kunt gij niets doen*”. Tegen de avond kwam er verandering; de grote Leraar der gerechtigheid sprak maar één woord, en de strik was gebroken, en zij was ontkomen. „*Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde en daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid*”.

Op deze woorden liet de vorst der duisternis los en was voorgoed voor haar gescholden.

Van dat ogenblik af lag ze gerust en stil te wachten, steeds haar verlangen te kennen gevende dat de Heere maar komen mocht, daar zij er naar smachtte om bij Hem te zijn.

De laatste avond dat de prediker aan haar sponde zat, vatte zij zijn hand en zei: „Nu gaan wij scheiden; morgenochtend te negen uur breekt de eeuwige dag voor mij aan; maar wij zullen elkander wederzien. Ik weet, de Heere heeft het gedaan, maar ook u breng ik mijn dank, dat gij in Zijn hand het werktuig waart tot mijn bekering, en voor de liefderijke bezoeken, die ik van u mocht ontvangen. De Heere vergelde . . . en uw loon zij . . .

Verder kon ze niet; ze viel achterover in het kussen en geraakte buiten kennis, hetgeen de gehele nacht duurde. Om zeven uur in de morgen kwam ze weer bij, nam een roerend afscheid van haar ouders, vouwde haar handen, uitroepende: „*Amen ja, kom, Heere Jezus!*” En toen de klok negen uur sloeg, gaf zij de laatste snik, en Saartje was niet meer.

Op de dag dat haar stof in de schoot der aarde zou worden geborgen, stond de prediker met de nabestaanden bij haar kil overschot. Die het niet had geweten, zou gedacht hebben dat het een vrouw van zeventig jaar was geweest, die daar in de planken woning neerlag, zó had de hevige ziekte dat jeugdig lichaam gesloopt.

't Is wonderlijk bij zulk een dode. Blijdschap en droefheid zijn daar samen gemengd. Toen zij bij de geopende kist stonden, zei de prediker:

*Men klaagt, wanneer de kiele strandt.
Maar niet, wanneer ze, rijk belaán.
Uit de verbolgen oceaán
In een behouden haven landt.*

*Men klaagt, indien de balsem stort,
Om 't spillen van de dure reuk,
Maar niet, bekomt ook 't glas een breuk.
Als 't edel nat geborgen wordt.*

Zo is 't ook hier. De schelp is slechts overgebleven; de parel is er uit, een parel aan de kroon van Koning Jezus Hem alleen de eer!"